

Asia: VN/10074/2024

Työttömyysturvan yhdistelmävakuutuksen mallin valmistelu

Lausunnonantajan lausunto

1. Henkilöpiiriä koskeva ehdotus, eli keitä yhdistelmävakuutus koskisi?

Selvityksessä ehdotetaan, että työttömyysturvan yhdistelmävakuutus mahdollistaisi palkkatyön, yritystoiminnan työtulon ja työskentelyapurahan yhdistämisen työttömyysvakuutuksessa. Ehdotettu malli mahdollistaisi myös omaishoitajana tai perhehoitajana työllistymisen yhdistämisen palkkatyön tai yritystoiminnan tulon vakuuttamiseen.

Yritystoiminnan työtulolla tarkoitetaan myös ansaintatarkoituksessa harjoitetusta itsenäisestä luovasta tai kulttuurialan työskentelystä tai tieteellisestä työskentelystä saatavaa tuloa. Yhdistelmävakuutus koskisi toisin sanoen myös taiteilijoita.

Yhdistelmävakuutus koskisi henkilöitä, joilla ei nyt kerry työssäoloehto palkkatyön tai yritystoiminnan vähäisyyden takia. Tähän ryhmään kuuluvien osalta yhdistelmävakuutus mahdollistaisi perus- tai ansiopäivärahan saamisen työmarkkinatuen sijasta.

Yhdistelmävakuutus koskisi myös henkilöitä, joilla joko palkansaajan tai yrittäjän työssäoloehto kertyy jo nyt. Jälkimmäisen ryhmän osalta yhdistelmävakuutus merkitsisi sitä, että vakuutettava tulo ja sen myötä ansiopäiväraha voisi olla nykyistä suurempi.

Kommenttinne yhdistelmävakuutuksen kattamasta henkilöpiiristä? Onko henkilöpiiri mielestänne määritelty oikein? Puuttuuko henkilöpiiristä mielestänne jokin ryhmä?

Suomen Taiteilijaseura kannattaa selvityksen henkilöpiiriä koskevaa ehdotusta, jossa kohdejoukko on laaja ja tuo työttömyyspäivärahan piiriin myös henkilöitä, jotka eivät nykyisin pysty täyttämään palkansaajan tai yrittäjän työssäoloehto. On tarpeen, että yritystoiminnan työtulolla tarkoitetaan myös ansaintatarkoituksessa harjoitettua itsenäistä luovaa työskentelyä eli yhdistelmävakuutus koskisi myös taiteilijoita.

2. Yhdistelmävakuutuksen työssäoloehto koskeva ehdotus

Selvityksessä ehdotetaan, että yhdistelmävakuutuksen työssäoloehto kerryttäisi jokainen sellainen kalenterikuukausi, jonka aikana yhteenlaskettu, huomioitava tulo olisi 930 euroa tai enemmän.

Työssäoloehto täyttyisi, kun 28 kuukauden tarkastelujaksolla on koossa 12 työssäoloehto kerryttävää kuukautta. Tarkastelujaksoa voitaisiin pidentää esimerkiksi päätoimisen opiskelun, työkyvyttömyyden ja perhevapaan perusteella, kuitenkin enintään seitsemällä vuodella.

Selvityksessä ehdotettu työssäoloehto vastaisi pääosin palkansaajan työssäoloehto. Tuloraja on 930 euroa kuukaudessa siksi, että tätä matalampi yhteenlaskettu tulo ei vielä mahdollista ansiopäivärahan ansio-osan syntymistä, jolloin etuus jäisi joka tapauksessa työmarkkinatuen suuruiseksi.

Kommenttinne yhdistelmävakuutuksen työssäoloehdosta?

Suomen Taiteilijaseura pitää selvityksessä ehdotettua tulorajaa ja tarkastelujaksoa kannatettavana.

Suomen Taiteilijaseura esittää, että työssäoloehtojen kuukausien kertymisessä huomioitaisiin selvityksen vaihtoehtoisissa ratkaisuissa esitetty puolikkaiden kuukausien kertyminen palkansaajan työssäoloehdon kertymistä vastaavalla tavalla.

3. Mitkä tulot kerryttäisivät vaadittua 930 euron kuukausikohtaista vähimmäistuloa?

Selvityksessä ehdotetaan, että työssäoloehto tutkittaessa tulo huomioitaisiin seuraavasti:

- Palkkatulona huomioitaisiin samat tuloerät kuin palkansaajan työssäoloehdossa. Palkka otetaan huomioon bruttomääräisenä. Pääsääntöisesti tulo huomioitaisiin maksuajankohdan mukaan.
- Yritystoiminnan tulona huomioitaisiin
 - YEL, MYEL tai yrityksen osaomistajan kohdalla TyEL-vakuutuksen mukainen työtulo. Jos em. eläkevakuutuksen mukainen tulo kuitenkin ylittää 15 128 euroa vuodessa (vuonna 2025), tuloksi voitaisiin vakuuttaa henkilön valitsema tulo, kuitenkin vähintään mainittu 15 128 euroa vuodessa, tai
 - jos henkilöllä ei ole YEL-, MYEL- tai TyEL-vakuutusta, tulona huomioitaisiin henkilön työttömyyskassassa vakuuttama tulo, joka vastaisi YEL-vakuutuksen mukaista työpanoksen arvoa. Vakuutettava tulo on vähintään 1 200 euroa vuodessa. Vakuutettavan tulon yläraja olisi pakollisen YEL-vakuutuksen alaraja vähennettynä 1 200 eurolla. Yläraja muuttuu vuosittain pakollisen YEL-vakuutuksen tulorajan perusteella. Vuonna 2025 yläraja olisi enintään 8 008 euroa vuodessa.
 - jos työkorvaus sisältyy vahvistettuun YEL-työtuloon, tuloa ei olisi mahdollista erikseen vakuuttaa. Jos vahvistettua YEL-työtuloa ei ole, työkorvaus vakuutettaisiin YEL-vakuutuksen mukaisen työpanoksen arvon perusteella, ei kuitenkaan korkeammalla tulolla kuin pakollinen YEL vähennettynä 1 200 eurolla.
- Omais- ja perhehoidon palkkio huomioitaisiin hoitopalkkion euromäärän mukaisena tulona.

Kommenttinne yhdistelmävakuutuksessa huomioitavista tuloista? Ohjeita YEL-vakuutuksen mukaisesta työtulosta löytyy täältä <https://www.tyoelake.fi/yrittajan-elaketurva/mika-on-yel-tyotulo/>. Sivuilla olevalla laskurilla voi myös tehdä arvion YEL-vakuutuksen mukaisesta työtulosta.

Suomen Taiteilijaseura kannattaa ehdotusta, jossa yhdistelmävakuutuksen työssäoloehdossa huomioitaisiin myös apurahatulo. Työssäoloehdon kertymisessä on syytä voida huomioida kaikki työskentely – myös se taide- ja kulttuurialan työ, josta saa tuloja esimerkiksi apurahan kautta. Apurahalla työskentely on taiteilijan ammatin harjoittamista, ja apurahoilla on merkittävä rooli vapaiden taiteilijoiden toimeentulon lähteenä. Työssäoloehdon ja ansiosidonnaisen työttömyysturvan kertyminen apurahatuloista olisi oikeudenmukainen ratkaisu, sillä nykytilanteessa apurahalla työskentely saattaa heikentää henkilön asemaa työmarkkinoilla apurahakauden jälkeen. Tällä hetkellä työvoimaviranomainen voi käytännössä tulkita apurahalla työskentelyä niin, että apurahalla työskennellyt "ei ole tehnyt mitään" – koska ei ole palkkatöissä – ja pyrkii pakottamaan taiteilijaa tai tutkijaa ottamaan vastaan mitä tahansa työtä. Vaihtoehtoisesti työvoimaviranomainen saattaa usein virheellisesti päätyä sellaiseen tulkintaan, että apurahakauden ja -työskentelyn tosiasiallisesta päättymisestä huolimatta henkilö työllistyisi apurahakauden jälkeen edelleen omassa työssään, jolloin taiteilijan oikeus työttömyysetuuteen estyy.

Toiseksi selvityksessä ehdotetaan, että jos kyse olisi yrittäjästä tai maatalousyrittäjästä, mutta YEL- tai MYEL-vakuutusvelvollisuus puuttuisi eikä henkilöllä ole vapaaehtoista eläkevakuutusta, yhdistelmävakuutuksessa vakuutettava tulo perustuisi henkilön työttömyyskassalle ilmoittamaan työpanoksen arvoon. Yhdistelmävakuutuksen ottajaa tulisi kehottaa arvioimaan vakuutettava tulo vastaavasti kuin YEL-vakuutuksessa arvioidaan. Suomen Taiteilijaseura toteaa, että taiteilijoiden on usein mahdotonta arvioida ns. työtuloa ja työpanosta. Jos yhdistelmävakuutus toteutetaan todellisten tulojen laskennan sijaan niin, että taiteilija joutuu arvioimaan työtuloaan todellisten tulojen sijaan, mallia voi olla vaikea soveltaa monissa taiteilija-ammateissa.

Kolmanneksi Suomen Taiteilijaseura huomauttaa tietyissä tilanteissa olevan riski, että vakuutuksenottaja jää ilman työttömyysturvaa yhdistelmävakuutusmaksujen maksamisesta huolimatta. Näin voi käydä, jos yhdistelmävakuutetun henkilön tulot esimerkiksi yritystoiminnasta ovat niin paljon suuremmat kuin palkkatulot, että katsotaankin, ettei hän ole yhdistelmävakuutuksen kautta oikeutettu työttömyysetuuteen, vaan hän kuuluisikin yrittäjän eläkevakuutuksen piiriin. Kun kyseessä on vapaaehtoinen vakuutus, on tärkeää tehdä siitä täysin luotettava, jotta esimerkiksi monivuotisella apurahalla työskentelevä henkilö varmasti tietää, että yhdistelmävakuutuksen ottaessaan hän todella myös saa työttömyysetuutta apurahakautensa jälkeen, jos sellaista tarvitsee.

4. Yhdistelmävakuutukseen perustuvan ansiopäivärahan määrä ja jäsenmaksu

Selvityksessä ehdotetaan, että yhdistelmävakuutukseen perustuva ansiopäiväraha laskettaisiin kuten palkansaaajan tai yrittäjän ansiopäiväraha. Päiväraha perustuisi toisin sanoen samoihin tuloihin, joiden perusteella työssäoloehdossa huomioitavat kuukaudet on kerrytetty.

Selvityksessä ehdotetaan, että yhdistelmävakuutukseen perustuvaa ansiopäivärahaa maksettaisiin henkilölle, joka on vakuuttanut itsensä yhdistelmävakuutusta tarjoavassa työttömyyskassassa, ja joka on yhdistelmävakuutuksensa voimassa ollessa täyttänyt työssäoloehdon. Työttömyyskassan jäsenyyden edellytys on jäsenmaksun maksaminen. Tämä vastaa palkansaaajan tai yrittäjän ansiopäivärahan saamisen edellytyksiä.

Selvityksessä ehdotetaan, että yritystoiminnan tuloon perustuva osa yhdistelmävakuutuksen kustannuksista rahoitettaisiin kokonaisuudessaan työttömyyskassan jäsenmaksulla. Tämä vastaa yrittäjän

ansiopäivärahan rahoitusta.

Kommenttinne yhdistelmävakuutukseen perustuvasta ansiopäivärahasta ja sen rahoituksesta? Arvioita ansiopäivärahan suuruudesta erilaisilla tulotasoilla voi tehdä Työttömyyskassojen Yhteisjärjestön laskurilla: [Linkki laskuriin](#).

-

5. Kysyntä yhdistelmävakuutukselle

Selvityksessä ei arvioida, miten työttömyyskassat hinnoittelisivat yhdistelmävakuutuksen, eli minkä tasoiseksi jäsenmaksu muodostuisi. Selvityksessä on kuitenkin pyritty arvioimaan yhdistelmävakuutuksen ottajien määrää mallintamalla ns. kustannusneutraali vakuutuspiiri ja sitä ylläpitävä vakuutusmaksutaso aineistojen pohjalta.

Kustannusneutraalilla vakuutusmaksutasolla tarkoitetaan tässä yhteydessä sen suuruista vakuutusmaksua, että kerätyillä maksuilla katettaisiin odotusarvoisesti vakuutettujen ansiopäivärahojen palkkojen ja yrittäjätulojen mukaan määräytyvät osuudet nykyisten rahoitussääntöjen mukaan. Tämä arvio kustannusneutraalista vakuutusmaksutasosta ei ole arvio siitä, miten työttömyyskassat tosiasiaassa hinnoittelisivat yhdistelmävakuutuksen, minkä vuoksi arvioon yhdistelmävakuutuksen valitsevien henkilöiden määrästä sisältyy epävarmuutta.

Jäsenmaksutason eli yhdistelmävakuutuksen hinnoittelun on arvioitu olevan olennaista yhdistelmävakuutuksen kysynnän arvioinnin kannalta.

Kuinka monen jäsenenne arvioitte olevan kiinnostunut yhdistelmävakuutuksesta? Kuinka herkkä tämä arvio on vakuutuksen hinnan suhteen (esim. jos vakuutuksen hinta olisi 0,7% tai 1,4% vakuutettavasta tulosta)?

Yhdistelmävakuutukselle on tärkeä taata riittävä rahoitus, jotta vakuutusmaksut eivät nouse liian korkeiksi epäsäännöllisesti tuloja saaville tai pienituloisille suomalaisille. Tämä edellyttää riittävää kokonaiskertymää vakuutusmaksuista sekä valtion osallistumista järjestelmän kustannuksiin niiltä osin, kun maksut eivät riitä kattamaan vuotuisia etuusmenoja. Tämänhetkiset yrittäjän eläkevakuutusmaksut ovat liian kalliita isolle osalle luovien alojen yrittäjistä. Vaarana on, että yhdistelmävakuutuksesta tulee niin kallis, että hyvin harvan taiteilijan kannattaa se ottaa.

Suomen Taiteilijaseura ehdottaa, että myös työn toimeksiantajat ja tilaajat osallistuisivat vakuutuksen maksamiseen samalla tavoin kuten työnantajat siihen osallistuvat palkansaajien kohdalla.

6. Yhdistelmävakuutukseen perustuvan työttömyyspäivärahan työvoimapoliittiset edellytykset

Yhdistelmävakuutukseen perustuvan työttömyyspäivärahan saaminen edellyttäisi muun muassa sitä, että henkilö on ilmoittautunut työnhakijaksi työvoimaviranomaisessa, ja että hän noudattaa työllistymissuunnitelmaansa. Työllistymissuunnitelmaan sisällytetään esimerkiksi työpaikkojen hakemista koskevia edellytyksiä ja edellytyksiä, jotka liittyvät omien työllistymismahdollisuuksien parantamiseen. Tämä vastaa palkansaajan ja yrittäjän ansiopäivärahan sekä peruspäivärahan ja työmarkkinatuen saamisen edellytyksiä. Näihin edellytyksiin ei esitetä muutoksia.

Lisäksi työttömyyspäivärahan saaminen edellyttää, että työvoimaviranomainen toteaa, että mahdollinen yritystoiminta on päättynyt tai että työllistyminen yrittäjänä on sivutoimista. Myös tämä vastaa palkansaajan ja yrittäjän ansiopäivärahan sekä peruspäivärahan ja työmarkkinatuen saamisen edellytyksiä. Näihinkään edellytyksiin ei selvityksessä esitetä muutoksia tai yhdistelmävakuutettuja koskevia poikkeuksia.

Kommenttinne yhdistelmävakuutukseen perustuvan työttömyyspäivärahan työvoimapoliittisista edellytyksistä? Miten esimerkiksi yritystoimintaa koskeva työvoimapoliittinen arviointi tai työmahdollisuuksien hakemista koskeva edellytys vaikuttaa halukkuuteen ottaa yhdistelmävakuutus?

Suomen Taiteilijaseura pitää valitettavana, että selvityksessä ei esitetä muutoksia työttömyysturvan työvoimapoliittisiin edellytyksiin. Työttömyysturvalaissa ei ole riittävällä tarkkuudella tehty rajanvetoa päätoimisen ja sivutoimisen yrittäjyyden välillä. Nykyinen lainsäädäntö ja toimintamallit antavat paljon epävarmuutta aiheuttavaa tulkinnanvaraa viranomaisille. Yritystoimintaa koskeva työvoimapoliittinen arviointi ei tällä hetkellä ole yhdenmukaista ja ennakoitavaa itsensä työllistäjille ja yrittäjinä työllistyville taiteilijoille, mikä voi heikentää heidän halukkuuttaan ottaa yhdistelmävakuutus.

Taide- ja kulttuurialan tekijät luokitellaan usein päätoimisiksi yrittäjiksi, mikä vaikeuttaa sosiaaliturvan saamista. Toisinaan tämä luokittelu ei vastaa henkilön tosiasiallista tilannetta: henkilö saatetaan luokitella yrittäjäksi, vaikkei hänellä olisi edes Y-tunnusta tai toiminimeä. Aivan liian herkästi syntyy asetelma, jossa järjestelmän näkökulmasta helpointa olisi olla kokonaan työtön. Tämä kannustinloukku voidaan poistaa päivittämällä etuuksien kriteerit vastaamaan tämän päivän todellisuutta.

Vaivaton, valtiolle edullinen keino vaikuttaa taiteilijoiden sosiaaliturvaan on ohjeistaa työvoimaviranomaisia nykyistä paremmin. Kun kulttuuripolitiikan tutkimuslaitos, Cupore, tutki taiteilijoiden kokemuksia työttömyysturva- ja sosiaaliturva-asioissa, tulos oli muun muassa, että: ”Reilu puolet vastaajista (55 %) ilmoitti kohdanneensa ongelmia työttömyysturva-asioissa ja niin ikään puolet (50 %) sosiaaliturva-asioissa työssään taiteilijana. Vain noin joka kymmenes vastaaja ei ollut kohdannut lainkaan ongelmia sosiaaliturva- tai työttömyysasioissa.” (Lähde: Taiteen ja kulttuurin barometri 2022: Taiteilijoiden työhyvinvointi. Cuporen verkkojulkaisuja 72. Kulttuuripolitiikan tutkimuskeskus Cupore, 2023.)

Nykyisten etuuskriteerien myötä yrityksen perustaminen näyttäytyy riskinä, ellei ole riittävän varma, että pystyy hankkimaan yritystoiminnalla elämiseen riittävän toimeentulon hyvin pian yrityksen perustamisesta lähtien. Tämä kannustinloukku on syytä poistaa tarkentamalla sosiaaliturvan ja ansiosidonnaisten etuuksien kriteereitä niin, ettei pelkkä yrityksen olemassaolo johda sosiaaliturvan epäämiseen tai muihin heikennyksiin, vaan päätökset perustuvat mahdollisimman tarkkaan tietoon henkilön todellisista tuloista. Aktiivisuudesta ei pidä rangaista.

Työttömyysturvan nykyiset kriteerit näyttäytyvät ristiriitaisina: pohjoismainen työvoimapalvelumalli edellyttää työttömältä aktiivisuutta, mutta toisaalta liika aktiivisuus voidaan katsoa joko työttömyyden päättymiseksi tai esteeksi olla työmarkkinoiden käytettävissä, jolloin työttömyysturvaa ei voi saada. Samalla esimerkiksi yrittäjän työttömyyden päättymisen edellyttää nimenomaan aktiivista vaivannäköä: yrittäjän on itse pyrittävä hankkimaan asiakkaita ja muita tuloja oman yrityksensä kautta.

Aktiivisuuden ei pidä johtaa etuuksien menettämiseen ennen kuin työ johtaa tuloksiin ja ihminen alkaa saada elämiseen riittäviä tuloja. Pelkällä yrittämisellä ilman tuloja ei saa vuokraa tai kauppalaskuja maksettua. Taide- ja kulttuurialalla on yleistä, että tulottomien jaksojen aikana joutuu työskentelemään verrattain paljon pystyäkseen hankkimaan seuraavan apurahan, työkeikan tai tilauksen. Tätä ei nykymalli tarpeeksi huomioi. Erytisen hankalaa on, että jo pelkkä taiteen tekeminen ilman siitä syntyviä tuloja saatetaan katsoa työttömyyden tai toisaalta työmarkkinoiden käytettävissä olemisen päättymiseksi. Muiden työttömien kohdalla kirjoittaminen, maalaaminen tai säveltäminen ilman tuloja ei tyypillisesti vaikuta etuuskäsittelyyn – taiteilijoiden kohdalla taas on toisin. Etuuskäsittelyssä on tunnistettava taide- ja kulttuurialalla työskentelyn erityispiirteet.

7. Työttömyyskassan jäsenyys ja jäsenmaksu

Selvityksessä ehdotetaan, että kukin työttömyyskassa voisi itse päättää, tarjoaako se jäsenilleen yhdistelmävakuutuksen. Päätöksen tekee työttömyyskassan kassan kokous. Yhdistelmävakuutukseen perustuvan ansiopäivärahan saaminen edellyttäisi jäsenyyttä työttömyyskassassa ja jäsenmaksun maksamista.

Yhdistelmävakuutettujen jäsenmaksuissa voisi olla työttömyyskassojen välisiä eroja, sillä jäsenmaksu perustuu kunkin työttömyyskassan arvioon jäsenmaksulla rahoitettavasta yhdistelmävakuutuksen etuusmenosta ja yhdistelmävakuutuksen toimeenpanosta syntyvistä kustannuksista.

Kommenttinne työttömyyskassan jäsenyydestä ja jäsenmaksusta?

-

8. Eryteisesti Työllisyysrahastolle

Ehdotuksen mukaan yhdistelmävakuutukseen perustuvan ansiopäivärahan ansio-osan rahoitus seuraisi ansiopäivärahan palkansaajan ansio-osan ja yrittäjän ansio-osan rahoitussäännöksiä.

Kommenttinne ehdotuksen vaikutuksista Työllisyysrahastoon ja sen toimintaan?

-

9. Eryteisesti työttömyyskassoille ja Kelalle

Kommenttinne yhdistelmävakuutukseen perustuvan työttömyyspäivärahan toimeenpanovaikutuksista ja toimeenpanossa huomioitavista seikoista, etuuden rahoitusta koskevat ehdotukset mukaan lukien.

-

10. Yhdistelmävakuutuksen mallin vaikutusarvioita koskevat arviot

Tässä kohdassa on mahdollista esittää huomioita malliehdotuksen vaikutuksia koskevista arvioista.

-

11. Yhdistelmävakuutusta koskeva kokonaisarviointi

Kommenttinne yhdistelmävakuutuksesta kokonaisuutena? Onko ehdotettu malli selkeä ja ymmärrettävä mahdollisen työttömyyskassajäsenyyden kannalta? Vastaako ansiopäivärahan laskusääntöjen perusteella muodostuvan ansiopäivärahan määrä odotustanne turvan tasosta? Miten työvoimapolitiittinen arviointi mielestänne vaikuttaa siihen, ottaisivatko monimuotoisesti työllistyvät yhdistelmävakuutuksen? Miten hyvin ehdotettu yhdistelmävakuutuksen malli vastaa monimuotoisesti työllistyvien henkilöiden ansiosidonnaisen työttömyysturvan tarpeisiin?

Jos kommentoit ehdotusta jonkin järjestön tai vastaavan toimijan edustajana, miten hyvin katsot ehdotuksen soveltuvan edustamiesi tahojen työmarkkinatilanteeseen ja taloudellisen tuen tarpeeseen?

Suomen Taiteilijaseura kannattaa yhdistelmävakuutusmallin käyttöönottoa, sillä se voisi poistaa kannustinloukkuja ja parantaa monien freelancer- ja itsensätyöllistäjätaiteilijoiden asemaa merkittävästi.

Yhdistelmävakuutuksen perusidea on hyvä, sillä se poistaisi nykyisen epäkohdan, jossa henkilö voi yleensä vakuuttaa itsensä vain joko palkansaajana tai yrittäjänä, mutta ei molempina. Jos hän pystyy vakuuttamaan itsensä molempina, hän joutuu nykyisin maksamaan kahta vakuutusmaksua saamatta välttämättä mitään turvaa kummastakaan. Kun työssäoloehdot lasketaan kahdella eri tavalla, jotka eivät noteeraa toisiaan, henkilön voi olla vaikea ylittää työssäoloehdot kummassakaan, eli hän jää helposti vaille ansioturvaa, vaikka olisi tehnyt paljonkin töitä ja vakuuttanut itsensä kahteen kertaan.

On kuitenkin tärkeää huomioida, että yhdistelmävakuutus koskisi vain osaa kuvataiteilijoista. Vain osalla kuvataiteilijoista on palkka- tai apurahatuloja, ja Y-tunnus on vain joka kolmannella. Y-tunnuksellisten kuvataiteilijoiden osuus on viime vuosina noussut julkisen taiteen tilausteosten yleistyttyä, mutta alan luonteesta johtuen se ei välttämättä koskaan nouse kovin suureksi.

Yhdistelmävakuutus ei siis ratkaise koko luovan alan sosiaaliturvan ongelmaa, ja hallitusohjelmakirjauksen toteuttamiseksi ("hallitus ratkaisee kulttuurialan ja luovien alojen tekijöiden sosiaali- ja työttömyysturvaan liittyviä ongelmia") tulee ottaa käyttöön muitakin keinoja kuin yhdistelmävakuutus.

Hyvin toteutettuna yhdistelmävakuutus voisi lisätä Y-tunnuksen omaavien vapaiden taiteilijoiden määrää ja nykyistä useampi heistä perustaisi myös yrityksen, mutta vakuutuksen ulkopuolelle jäisi silti osa kuvataiteilijoista. Jos vakuutus on vapaaehtoinen, moni taiteilija arvioi, ettei saa vakuutuksesta todellista hyötyä, varsinkin jos työssäoloehdon täyttäminen on jatkossakin yhtä vaikeaa tai jopa vielä vaikeampaa kuin nykyään.

12. Mitä seikkoja mahdollisessa jatkovalmistelussa tulisi vielä ottaa huomioon?

Tässä kohdassa on mahdollista tehdä ehdotuksia mahdollisessa jatkovalmistelussa huomioitavista seikoista.

Suomen Taiteilijaseura ehdottaa, että jatkovalmistelussa huomioitaisiin YEL-työtulon määrittämiseen liittyvät haasteet taiteilijoiden kohdalla sekä nykyisten työvoimapoliittisten edellytysten ongelmat.

Kuosa Viivi
Suomen Taiteilijaseura